

ACC. N:R. M. 9331: 1-16.Landskap: Halland  
Härad: Halmstad.Upptecknat av: Anna-Beata Sjöström  
Adress: Tuleg. 36 SundbybergSocken: \_\_\_\_\_  
Uppteckningsår: 1944Berättat av: Fru Gäck  
Född år 1865 i Knarp, HallandLUNDS UNIV.  
FOLKMINNES-  
ARKIV

## Innehåll:

|                   |         |                      |          |
|-------------------|---------|----------------------|----------|
| Valborgsmässafton | Sid 1-2 | Slutpartier          | Sid. 7-8 |
| Tillsa ägg        | " 2-3   | Bröllop              | " 8-9    |
| Färga ägg         | " 3     | Vatten               | " 9      |
| Pingstbrudar      | " 3     | Rik                  | " 9-10   |
| Risning           | " 4     | Post                 | " 10     |
| Första maj        | " 4     | Bönder i skiv.       | " 10 -   |
| Kärfudagen        | " 4     | Bröd                 | " 11-12  |
| Midsommarafton    | " 4-5   | Hallfabriken         | " 12-14  |
| Andra gäs         | " 5     | Andra fabriker       | " 15     |
| Lucia             | " 5     | Arbete på biskoparna | " 15     |
| Jul               | " 5-7   | Kyrk.bänkar          | " 15     |
| Kyr               | " 7     | Fästningsarmén       | " 15-16  |
| Tjugoondag-Knut   | " 7     | Kloka kvinnor        | " 16     |

Skriv endast på denna sida!

Valborgsmässafton.

Valborgsmässafton gick di här och ryng för  
ägg, ställe för ställe. Di skälde om di  
inte fick. Hem ägg var det visst di skul-  
le ha eller pengar. Hemma i Karp vet  
jag di smäckte i dörrarna om di inte fick.  
Vi var så rädda di inte skulle väcka oss  
och vi ryng di den där majvissan:

Hu inte hönan värt i år  
mej är välkommen  
vi väntar hon väl till nästa år  
mej är välkommen  
här inte pigan fått värken på  
mej är välkommen

Så kan hon ta drängens hyxor på  
mej är välkommen.

Den var länge, men jag minns inte mer.  
När di fått ägg, så di:  
Tack och tack det ska ni ha  
för denna given den var bra.

Hemma i Anarp, när di spingit ihop te  
ägg, hade di äggagille: dans, dräng-  
arna bjöd förra.

✓ Tilla ägg.  
Färga ägg, det gjorde di så mycket och  
så mulla di, påskaften; gubbar och kje-  
ringar med. - Man gjorde en ståt

ACC. N:R M. 9331:3.

LUNDS UNIV.  
FOLKMINNES-  
ARKIV

banan av slät sand och to' en tegelpanna  
och la' en sten inunder och såg te  
att banan var ännu täppt och så pulla'  
di upp äggen. Slå di emot, skulle  
man få ett öre istället för ägget,  
annars ägget. Var di inte färgade,  
var det inte riktigt.

### ✓ Färga ägg.

Man färgade långfredagen. Det var rött  
där transparentpapper och koka i, eller  
bann vi lör om, det blev så vackert.

### ✓ Pingstbrudar.

Nej, pingstbrudar känner jag inte te.

4.  
Rising-  
Långfredagsris skulle de ha, brusen.

Första maj.  
Man hade ledigt första maj. Skolorna  
hade visst utflykter.

Vårfredagen.  
De baka man vafflor.

Midsummacafton.  
Midsummer, då gick man man ut huse.  
Det var Midsummerstång här nere\* och  
på många håll anas också och dans, men  
det har gått bort nu. Vi tog in mycket

\* på Söder

lör, helst björk men bok också. Di satte  
i toppen på skutorna också.

Marten gas.

Di som haft råd att köpa har haft gas  
på Marten.

Lucia.

Barnen brukte klä ut sig och gick omkring  
och sjöng kvällen innan. Di skulle ju kom-  
ma, när det var "länga dussinatt"

Jul.

Julhögar hade vi med. Lika kakor alla.  
Far var hos Apulstan. Han bakte ka-  
kor, fem sorters bröd, och det fick far

med sej. Det var så skönt, att få bröd  
från stån, tyckte vi. - Julhögen skulle  
vi ställa oppi och det skulle vara en  
kärning i toppen. Det var ett ståheja!  
Den skulle stå och pryda, inte fick man  
äta opp den. - Vi hade julbord: äpp-  
len och nötter och vad man hade.  
Vi hade julgran, det hade man allmänt  
överallt. Man köpte papper i stån och  
gjorde liksom karameller, men det var  
bara sockerbitar i. Gek glitter och ku-  
lor och ljus var det förstås.  
Vi gjorde kungen och sånt där.  
I julottan skulle vi hur det än var. Vi  
gick, men det fanns di som akte ställa.

Det var i Rånarp.

Nyår.  
Nyårsenka var inte här och inte nåt särskilt på Nyårsdén. - Man skulle äta äpple, det var myckligt.

Tjugondag-Knut.  
Knut gick då omkring både stora och små, körde julen ut då.

Slidpartier.  
Slidparti var här. Det var härligt. Då åkte vi till Stregår. Det kunde vi 12-15 slädar och mycket snö var det då. När vi körde dit, för vi knut forset för att visa oss. Min ryttar åkte mest



en häst, som di brukte köra gördel med,  
och han stannade där han var van och  
stanna, och di kom ingen vart! Men di  
så en: peta'n i ändan med piskan!  
Och det hjälpte det kände han igen. —  
När vi kom dit till Storgår - en bondgård -  
fick vi kaffe och dansa. Husbagligen  
hade di beställt i förväg. Di hade viett  
köpt opp och kört ut. — När vi kom  
hem, var det varmmat. — Fiskarna  
hade flaggor Anders hade f.o.m. fått  
fett; en engelsk. — Och så var det så  
fint med slädnät.

Bröllop

På bröllop hade di areportar här runt

iking (inte i Jädra stän). Det var stam-  
mar di klädde.

### Vatten.

Vattenledning kom - 86. Caspars di bodde  
här och hade bara liksom en liten  
grop på gården, di hämta' vatten i. Det  
kom andra också och hämta'. -

Man fick skölja tvätten i än.

I stän måtte di hämta i en källa på  
Norr. Där var kö, di fick vänta i halv-  
timmars.

På vintern fick man hugga hål i isen.

### Bad.

Di bada' mer före än nu, man gick var-

omhellet.

Här gick Post. bresbärare.

Bönder i stån.

Di kom körande med sina stutar och  
sina bräslar. Mätte köra ett par dar  
innan. Di mätte övernatta i bondgårdar  
på vägen. Men di lä' inte över här,  
det var tillt nära di vila', så di var  
bara i stån för dagen. Mätte gås av  
med pengar förstas! Di kom hit  
och köpte Amavill. Di hade fotmått =  
20-25 liter den kosta 25 öre l. "Köpa  
vill på fot". Den kom från Bohuslän

Bröd.

Det var grovbröd och surkött. Det var  
söta var finare inte samviktad råg,  
och stog i deg länge. Man stog på  
hett vatten på kvällen och hade i jäst  
den efter, och sen skulle det stå till  
den andra dagen igen: det stog i deg i  
fem dagar. - På landet hade de sur-  
deg, det var inte så lätt att få fett  
i jäst där i stäm fanns ju bryggerierna.  
- Man knådade det som annat bröd. Sur-  
kött hade man inte närvarande.

Grovbröd gjorde man på ramma vis,  
men det var samviktat.

Det kunde vara en 8-10 stycken på en

gång i ugnen, stora, runda limpor. Ve  
jät baka' man så det skulle rika  
se jänk; annars baka' man efter tre  
veckor ungefär. - Man lå' limpor  
i kistor på vinden.

Slattfabriken.

När det var riktigt kallt, fick man arbe-  
ta mellan 6-9, men det var strängt.  
Var det dåligt med gris, som på som-  
maren, fick man 6-7 kr. i veckan. 15 kr.  
var fjortonde dag var bra. Ja mer en  
arbata' ju mer fick en, men det tänk-  
te inte alla på.

Jag sydde och garnade hatt te kung  
Cesar. Det var när han var här och  
jagade. Han skulle ha grå hatt och  
prins Carl en jekthatt med gröna band  
och grön fjäder.

Filtten gjorde karkarna, skulle göra ve'  
allt, från den ene te den andre (var  
och en gjorde ritt). Sen skulle det  
garneras och sen "bijnarnas." Vi gjorde  
foder och kantband och rosetter, vi  
fick själva knyta dom. Vi var 50 styck-  
ken på ryssen. Det var en rik-  
ligt stor fabrik.

Vi hade hattar på utställning också, i  
Stockholm, Malmö och Göteborg. Di blev

prisbelönta, fick guldmedalj, och di hade  
jag gjort.  
Men det gick te konkurs. Di dres det  
i för stor skala. Di fick bra skick  
i Sverige. Det förlär inte med 1000  
dussin i veckan, så många gjorde vi.  
Alla förvännen var lys-  
ka. Di trodde inte man skulle kunde.  
— Här var 400 arbetare.  
Di fick di plikta 10 öre, när di kom  
för rent. Många kom för rent, det  
blev en bane. Jag var där i 26 år,  
men kom aldrig förent.  
Vi hade ingen fackförening.

Andra fabriker.

Här fanns 3-4 skofabriker, handsfabrik  
järngjuteri och Slottsskiöllen i min lönge-  
dom.

Arbete på brädgårdarna.

För han hugg hjälmar till 4-kantiga hos  
Apelstam.

Kyrkbänkarna.

De fink hade var och en sin bänk i  
kyrkan.

Fälskningsarmén.

Det var mycket krangel med fälsknings-  
armén till en början. Hon som kom hit  
först satt i fängelse en månad, eller



ACC. N:R M. 9331:16.

16.

LUNDS UNIV.  
FOLKMINNES-  
ARKIV

vad det var. Hon talade visst för länge

Kloka gummor.

Det var många härskring som hollde, di  
kunde bota. Det var många med skä-  
ven. Men hur di skulle bota, vet jag  
inte.